

UCHWAŁA NR LXVIII/455/23
RADY GMINY GILOWICE

z dnia 28 grudnia 2023 r.

w sprawie wystąpienia z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn.zm.) w związku z art. 2 ust. 1, ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 870) **Rada Gminy Gilowice uchwala, co następuje:**

§ 1.

1. Występuje się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, posłów z okręgu wyborczego numer 27 w wyborach do Sejmu w 2023 r. i Rady Ministrów z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw w zakresie w jakim dopuszcza możliwość uznania złóż za strategiczne bez udziału gminy na obszarze, której one występują i dopuszczającym możliwość wykorzystania górotworów pod powierzchnią gminy dla magazynowania sprężonego CO2 wraz z domieszkami.

2. Treść petycji stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gilowice.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Gilowice

Mirosław Pyclik

Załącznik do uchwały Nr LXVIII/455/23

Rady Gminy Gilowice

z dnia 28 grudnia 2023 r.

Dane podmiotu wnoszącego petycję:

Rada Gminy Gilowice

z siedzibą w Urzędzie Gminy w Gilowicach

adres: 34-322 Gilowice, ul. Krakowska 40

PETYCJA

w sprawie wystąpienia z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, działając w interesie publicznym, Rada Gminy Gilowice składa do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, posłów z okręgu wyborczego numer 27 w wyborach do Sejmu w 2023 r. i Rady Ministrów, petycję w interesie publicznym, w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę przepisów prawa tj. nowelizacji ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw.

Rada Gminy Gilowice wyraża zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych podmiotu wnoszącego petycję.

Uzasadnienie:

Przedmiotem petycji jest zmiana przepisów ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw w zakresie w jakim dopuszcza możliwość uznania złóż za strategiczne bez udziału gminy, na obszarze, której one występują i dopuszczającym możliwość wykorzystania górotworów pod powierzchnią gminy dla magazynowania sprężonego CO₂ wraz z domieszkami.

Ustawa wprowadziła postępowanie mające na celu wydanie decyzji o utworzeniu obszaru specjalnego przeznaczenia w zakresie wydobywania kopalin ze złóż o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, czyli uznanie złoża za złożo strategiczne. Rozwiązania te naruszają w sposób ewidentny istotę samostanowienia prawa w jednostkach samorządu terytorialnego w zakresie władztwa planistycznego, całkowicie ograniczając rolę organów stanowiących, organów wykonawczych i lokalnych społeczności. Nadane uprawnienia centralnym organom geologicznym spowodowały, że wskazany ogólnie obszar z tzw. występowaniem złóż specjalnych – o strategicznym działaniu, zostanie de facto całkowicie wyjęty spod jurysdykcji władz samorządowych. Procedura wydania takiej decyzji nie przewiduje żadnych środków odwoławczych.

Wprowadzone przepisy ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, są zagrożeniem dla społeczności samorządu jakim jest Gmina Gilowice. Dokument ten w żaden sposób nie zabezpiecza interesu gminy oraz jej mieszkańców i ich własności. Postępowanie takie przez ustawodawcę z założenia wyprzedza postępowanie o środowiskowych uwarunkowaniach jak i samo postępowanie koncesyjne. Wprowadza również daleko idące ograniczenia na rzecz potencjalnych, przyszłych i niepewnych korzyści z eksploatacji złoża, bez jakiegokolwiek pewności, że do rozpoczęcia używania zasobów dojdzie. Jest to ewidentny zamach na jedno z najważniejszych konstytucyjnych praw w naszym kraju – na prawo własności. Konsekwencją kwestionowanej ustawy w przyjętym brzmieniu jest ograniczenie władzy organów samorządowych na terytorium danej społeczności oraz całkowite wyeliminowanie procesu konsultacji społecznych. Niepokojące jest drastyczne ograniczenie władzy planistycznej gmin na obszarze występowania złóż kopalin. Przedstawione zapisy zakazują zabudowy nad złożami, które zostaną uznane za strategiczne. Rodzi to ogromne obawy, realizacja tego zakazu spowoduje zatrzymanie sektora budowlanego, a w konsekwencji migrację ludzi w inne regiony Polski. Zmiany legislacyjne ujęte w ustawie skutecznie zablokują jakiekolwiek działanie rozwojowe na terenie wyznaczonego złoża strategicznego i w jego sąsiedztwie. Na podstawie niejasnych przepisów o tym, co oznacza termin „złożo o znaczeniu strategicznym”, niejako z automatu wyłączany jest ten grunt z możliwości gospodarowania nim w sposób dotychczas przeznaczony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wolą i życzeniem właściciela. Straty poniesione przez właścicieli nieruchomości w związku z utratą ich wartości

oraz brakiem możliwości ich zagospodarowania są niepoliczalne. Jedyne co można przewidzieć, to konieczność ponoszenia wydatków z budżetów gmin w ramach wypłacanych odszkodowań z tytułu utraty wartości nieruchomości na rzecz ich właścicieli. Ustawa nie przewiduje wypłaty takich odszkodowań przez Skarb Państwa – co oznacza, że potencjalne odszkodowania wypłacać będą gminy zmuszone wprowadzaniem treści decyzji Głównego Geologa Kraju do opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w dalszej kolejności planów ogólnych. Niezrozumiałym jest także wykluczenie gminy z postępowania o wydanie decyzji o uznaniu złoża za strategiczne, której terytorium dotyczy ta decyzja – bowiem gmina ta co prawda może wydać decyzję negatywną, ale jest to decyzja niewiążąca.

Nie bez znaczenia pozostają także doprecyzowywane naprędce zapisy dopuszczające prowadzenie działalności polegającej na podziemnym składowaniu dwutlenku węgla, w szerszym, niż przed zmianą ustawy, zakresie. Ustawa nie przewiduje konsekwencji związanych z zatłaczaniem spalin pod ziemię do górotworu pod domy mieszkańców i istniejącą infrastrukturę. Dostępne dokumenty powstałe w procesie legislacyjnym nie zawierają danych o skutkach powodujących skażenie wód pitnych i gleb poprzez zakwaszenie kwasem węglowym z nieuniknionymi skutkami wycieków na powierzchnię.

Poważne obawy powoduje także rozwiązanie precyzujące zatłaczaniem spalin pod ziemię do górotworu w zakresie późniejszego wykorzystania wód geotermalnych i solanek. Eliminacja coraz bardziej popularnej w ostatnim czasie geotermii w Polsce, poprzez utworzenie składowisk spalin ponad poziomami gorących solanek i wód oraz gorących skał, jest bardzo niepokojąca i krótkowzroczna. Na terenie Gminy Gilowice nie prowadzono dotychczas badań poszukujących tak cennych złóż, a wprowadzenie decyzji Głównego Geologa Kraju wyłączającej nie wiadomo które i jak duże obszary w gminie, skutecznie zablokuje rozwój gminy w tym obszarze.

Zgodnie z treścią pkt 19 Dyrektywy PE i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla L 140/116, (19) Państwa członkowskie powinny zachować prawo do wskazania na swoim terytorium obszarów, na których można lokalizować składowiska. Obejmuje to prawo państw członkowskich do dopuszczania składowania na części lub całości ich terytorium lub do opowiedzenia się za jakimkolwiek innym wykorzystaniem struktur podziemnych, takim jak poszukiwania, produkcja i składowanie węglowodorów lub geotermalne wykorzystanie warstw wodonośnych. W tym kontekście państwa członkowskie powinny, w należyty sposób, uwzględnić warianty wykorzystania potencjalnego składowiska, w tym warianty o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa dostaw energii danego państwa członkowskiego lub rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Kontrowersyjnym i nieprzemyślanym wydaje się przekazanie tak dużych uprawnień w ręce organu Głównego Geologa Kraju, bez wcześniejszego aktualnego i rzetelnego bilansu złóż naturalnych występujących na terenie całego kraju, a szczególnie na Śląsku.

Reasumując, Rada Gminy Gilowice stoi na stanowisku, że wprowadzone zmiany w ustawie Prawo Geologiczne odbierają mieszkańcom możliwość decydowania o samych sobie, o sposobie wykorzystania ich nieruchomości, nie dają jakiegokolwiek możliwości odwołania się od niekorzystnych dla nich decyzji a samorządy narażają na dodatkowe niepotrzebne wydatki. Z uwagi na powyższe niniejszą petycję Rada uważa za celową.